

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อศึกษาว่า ผลของการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือไม่ ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะแยกศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีการดำเนินการทดลอง
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมาย (Target Population) ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 2 ประชากรกลุ่ม (Accessible Population) คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านเบตง “สุภาพอนุสรณ์” อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเบตง “สุภาพอนุสรณ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 2 จำนวน 2 ห้องเรียน จากทั้งหมด 4 ห้องเรียน จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกโรงเรียนแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก และใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 การจัดแบ่งกลุ่มตัวอย่างและจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง	ได้รับการสอน	จำนวน (คน)
กลุ่มทดลอง	แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT	30
กลุ่มควบคุม	แบบปกติ	30

ผู้วิจัยมีเหตุผลในการเลือกโรงเรียนบ้านเบตง “สุภาพอนุสรณ์” เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่มีลักษณะโดยทั่วไปคล้ายคลึงกับโรงเรียนส่วนใหญ่ในจังหวัดยะลา
2. เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและครูให้ความสนใจและเห็นความสำคัญของการวิจัย
3. เป็นโรงเรียนที่มีสถิติการเรียนของนักเรียนสูงทำให้สามารถจัดการสอนได้อย่าง

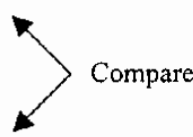
ต่อเนื่องตลอดการทดลอง

4. เป็นโรงเรียนที่จัดห้องเรียนแบบคละ โดยมีนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนคละกันไป

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองแบบ Non-equivalent Control Group Design โดยมีแบบแผนการทดลองดังนี้

ตาราง 3 แบบแผนการทดลองแบบ Non-equivalent Control Group Design

GROUP	PRERESPONES MEASURE	TREATMENT	POSTRESPONES MEASURE	DIFFERENCE	
E	Y_1	X	Y_2	$Y_1 - Y_2$	
C	Y_1	-	Y_2	$Y_1 - Y_2$	

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

- X แทน การจัดการกระทำ (Treatment)
- แทน ไม่มีการจัดการกระทำ
- E แทน กลุ่มทดลอง (Experimental group)
- C แทน กลุ่มควบคุม (Control group)
- Y_1 แทน การสอบก่อนการทดลอง
- Y_2 แทน การสอบหลังการทดลอง
- $Y_1 - Y_2$ แทน ผลต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แผนการสอน
  - 1.1 แผนการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT จำนวน 12 แผน 36 คาบ
  - 1.2 แผนการสอนแบบปกติ จำนวน 12 แผน 36 คาบ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 24 ข้อ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก
3. แบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ จำนวน 28 ข้อ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. แผนการสอน
  - 1.1 แผนการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้
    - 1.1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือครู ขอบข่ายเนื้อหา และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 3 เรื่อง สารและสมบัติของสาร
    - 1.1.2 ศึกษาและคัดเลือกเนื้อหาที่จะใช้ในการทดลองสอน โดยนำมาจากหนังสือวารสาร สารานุกรมสำหรับเด็ก และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับสาระที่ 3 เรื่อง สารและสมบัติของสาร และมีความยากง่ายให้อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.1.3 ศึกษาแนวการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.4 สร้างแผนการสอนรายคาบตามมาตรฐานการเรียนรู้ของเนื้อหา จำนวน 12 แผน ใช้เวลาสอน 36 คาบ คาบละ 20 นาที

1.1.5 นำแผนการสอนที่เขียนเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

1.1.6 นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม แล้วนำไปทดลองสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านอัยเซอร์เวง อำเภอบาง จังหวัดยะลา เพื่อหาข้อบกพร่องและเวลาที่เหมาะสมของขั้นตอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้สอน

1.1.7 นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แล้วนำไปใช้สอน

1.2 แผนการสอนแบบปกติ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1.2.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือครู ขอบข่ายเนื้อหา และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 3 เรื่อง สารและสมบัติของสาร

1.2.2 ศึกษาและคัดเลือกเนื้อหาที่จะใช้ในการทดลองสอน โดยนำมาจากหนังสือวารสาร สารานุกรมสำหรับเด็ก และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับสาระที่ 3 เรื่อง สารและสมบัติของสาร และมีความยากง่ายให้อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.3 ศึกษาแนวการสอนแบบปกติ โดยศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่ปรากฏในคู่มือครูวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดทำโดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1.2.4 สร้างแผนการสอนตามรายคาบตามมาตรฐานการเรียนรู้ของเนื้อหา จำนวน 12 แผน 12 ชั่วโมง

1.2.5 นำแผนการสอนที่เขียนเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

1.2.6 นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม แล้วนำไปทดลองสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านอัยเซอร์เวง อำเภอบาง จังหวัดยะลา เพื่อหาข้อบกพร่องและเวลาที่เหมาะสมของขั้นตอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้สอน

1.2.7 นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
แล้วนำไปใช้สอน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ แบบปรนัยชนิด
เลือกตอบ (Multiple Choices) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือครู ขอบข่ายเนื้อหา
มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 3 เรื่อง สารและสมบัติ
ของสาร พร้อมทั้งศึกษาวิธีสร้างข้อสอบวิชาวิทยาศาสตร์จากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ
เทคนิคในการเขียนข้อสอบ วิธีวัดผลวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นแบบทดสอบ
ปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องเพียง 1 คำตอบ จำนวน 41 ข้อ โดยคัดเลือก
จุดประสงค์ที่สำคัญที่จำเป็น สาระที่ 3 เรื่อง สารและสมบัติของสาร นำเสนอแบบทดสอบต่อคณะ
กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ตรวจสอบความ
สอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.3 นำผลจากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าความตรง (Validity)
ของแบบทดสอบ โดยพิจารณาความตรงด้วยสูตรดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับ
พฤติกรรมที่ต้องการวัด (Index of item – objective congruence = IOC) และคัดเลือกข้อสอบ
ที่คำนวณได้ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ส่วนข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่าตัดทิ้งไปหรือแก้ไขปรับปรุง

2.4 นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแล้ว ไปทดลอง
ใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบตง “วีระราษฎร์ประสาน” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเขต 2 จำนวน 40 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแบบทดสอบ

2.5 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยาก (Difficulty) ค่าอำนาจจำแนก
(Discrimination) ของแบบทดสอบแต่ละข้อ โดยใช้เทคนิค 50% ในการแบ่งกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ
และคัดเลือกข้อสอบที่มีความยาก ตั้งแต่ .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป
จำนวน 24 ข้อ โดยคำนึงถึงความครอบคลุมทางด้านเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด

2.6 นำแบบทดสอบที่หาคุณภาพรายข้อและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบตง “วีระราษฎร์ประสาน” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต
เขต 2 จำนวน 40 คน เพื่อนำผลการทดสอบไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.77

2.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3. แบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนัยนา ฉางวางปราง (2545) มาใช้ในการวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ จำนวน 40 ข้อ เป็นข้อความเชิงบวก (Positive) จำนวน 20 ข้อ และเป็นข้อความเชิงลบ (Negative) จำนวน 20 ข้อ โดยเป็นแบบวัดเจตคติแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 สเตล ตามวิธีการสร้างแบบวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดเจตคติตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2 กำหนดคุณลักษณะที่ต้องการจะวัดในด้านความคิดเห็น ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อวิทยาศาสตร์

3.3 สร้างข้อความ (Statement) ตามหลักการเขียนข้อความการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert) ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการจะวัด จำนวน 40 ข้อ

3.4 นำแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา 1 ท่าน ด้านการวัดผลทางการศึกษา 1 ท่าน และด้านการสอนวิทยาศาสตร์ 3 ท่าน รวม 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด และพิจารณาสิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง

3.5 นำผลการตรวจสอบมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

3.6 นำแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ที่คัดเลือกแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านอัยเซอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา รวมจำนวน 40 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

	ข้อความที่เป็นบวก	ข้อความที่เป็นลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วย	4 คะแนน	2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน	5 คะแนน

3.7 นำผลมาวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อความแต่ละข้อ โดยการคำนวณค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยการทดสอบค่าที (t – test) โดยคัดเลือกเอาข้อความที่ค่าที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จำนวน 28 ข้อ

3.8 นำแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านอัยเซอร์เวง อำเภอบาง จังหวัดยะลา รวมจำนวน 30 คน เพื่อนำผลไปคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้การวัดความสอดคล้องภายใน (Measure of Internal Consistency) ตามวิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.69

3.9 จัดพิมพ์แบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล และการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

วิธีดำเนินการทดลอง

ก่อนการทดลอง

1. ขอความร่วมมือจากภาคการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหาร โรงเรียนที่ใช้ทดลองเครื่องมือ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบหาคุณภาพเครื่องมือของแบบทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

2. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 มาวิเคราะห์และตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ

3. ขอความร่วมมือจากภาคการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในการขอความร่วมมือจากโรงเรียนบ้านเบตง “สุภาพอนุสรณ์” ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อกำหนดวัน เวลา ในการทดลองและเก็บข้อมูลการวิจัย

4. ขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเบตง “สุภาพอนุสรณ์” เพื่อทำการทดลองสอนตามกระบวนการในแผนการสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจนครบ 12 ครั้ง โดยทำการทดสอบก่อนสอนและหลังสอนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

5. นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนน จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์มาวิเคราะห์หาค่าสถิติ เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังทดลองสอนโดยใช้การทดสอบที (t-test)

6. นำผลการวิเคราะห์มาสรุปและอภิปรายผล

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยทำการทดลองสอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเอง ดังนี้

1. กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT ใช้เวลาในการทดลอง 12 วัน
2. กลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ใช้เวลาทดลอง 12 วัน

ในการทดลองผู้วิจัยได้จัดคาบเวลาการสอนสลับกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในช่วงเวลา 09.00 – 10.00 น. และ 10.00 – 11.00 น. โดยครั้งแรกได้จัดให้สอนในกลุ่มทดลอง ช่วงเวลา 09.00 – 10.00 น. และสอนในกลุ่มควบคุมเวลา 10.00 – 11.00 น. ส่วนในครั้งที่ 2 จัดให้สอนในกลุ่มควบคุมเวลา 09.00 – 10.00 น. และสอนในกลุ่มทดลองเวลา 10.00 – 11.00 น. จากนั้นทำการสอนโดยสลับช่วงเวลาอย่างนี้เรื่อยไปจนครบ 12 ครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้ทั้ง 2 กลุ่มได้รับการสอนในช่วงเวลาที่สมดุลกัน

ขั้นตอนการทดลอง

1. อธิบายขั้นตอนการเรียนให้นักเรียนเข้าใจ
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

3. ดำเนินการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT กับกลุ่มทดลอง โดยสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ตามแผนการสอน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงรูปแบบของผู้เรียน 4 แบบที่แตกต่างกัน พร้อมทั้งพัฒนาสมองซีกซ้ายซีกขวาว่างสมดุล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ และดำเนินการสอนแบบปกติกับกลุ่มควบคุม ตามขั้นตอนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้กำหนดไว้

หลังการทดลอง

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเมื่อเสร็จสิ้นการสอน ซึ่งจะทำการทดสอบในวันถัดไปโดยไม่บอกให้นักเรียนทราบล่วงหน้า
2. นำคะแนนที่ได้จากการทดลองวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบสมมติฐาน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

1.2 หาค่าความยาก (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

1.3 หาค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

1.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ด้วยวิธีของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน โดยใช้สูตร KR-20

2. การหาค่าสถิติพื้นฐาน

2.1 หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) ของคะแนนแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ทั้งก่อนสอนและหลังสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.2 หาค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยตัดแปลงสูตรการหาค่าเฉลี่ยของถัว ส่ายศ และอังคณา ส่ายศ

2.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ทั้งก่อนสอนและหลังสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.4 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยตัดแปลงสูตรการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของถัว ส่ายศ และอังคณา ส่ายศ

3. การทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT กับการสอนแบบปกติโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ชนิดกลุ่มตัวอย่าง ไม่สัมพันธ์กัน (Independent Sample)

3.2 เปรียบเทียบเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT กับการสอนแบบปกติ โดยใช้ในการทดสอบค่าที (t-test) ชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่สัมพันธ์กัน (Independent Sample)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ , 2540 : 117)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์
$\sum R$ แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาคุณภาพของข้อสอบถามทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม โดยหาค่าความยากค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

1.2.1 ค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ , 2540 : 130)

$$r = \frac{R_u - R_n}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ r แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
R_u แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
R_n แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
N แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2.2 ค่าความยากโดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 129)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน	ค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ
R แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
N แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

1.2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ด้วยวิธีของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) โดยใช้สูตร KR-20 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2536 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_1^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
n แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
p แทน	สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ

$$= \frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$$

q แทน	สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ หรือ 1-p
S_1^2 แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

1.3 หากคุณภาพของแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ โดยหาค่าอำนาจจำแนกและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

1) หาค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีการดังนี้

1.1.1) หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดลบคะแนนข้อนั้น โดยใช้สูตร ของครอกเกอร์ และอัลจินา (Crocker and Algina , 1986 : 317)

$$r_i(x-i) = \frac{r_{xi}S_x - S_i}{\sqrt{S_i^2 + S_x^2 - 2r_{xi}S_xS_i}}$$

เมื่อ	$r_i(x-i)$	แทน	สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดลบคะแนนข้อนั้น
	r_{xi}	แทน	สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมด
	S_x	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรวมทั้งหมด
	S_i	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแต่ละข้อ

1.1.2) นำค่าสหสัมพันธ์ที่ได้ไปทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยการทดสอบที (t-test) โดยใช้สูตรพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 180)

$$t = \frac{r_{i(x-i)}\sqrt{n-2}}{\sqrt{1 - r_{i(x-i)}}} ; df = n - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าการแจกแจงของที
	$r_{i(x-i)}$	แทน	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดลบคะแนนข้อนั้น
	n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

2) หากค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ โดยการวัดความสอดคล้องภายใน (Measure of Internal Consistency) ตามวิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ใช้สูตร Alpha Coefficient โดยใช้สูตรครอนบาค (Cronbach , 1990 : 204)

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\text{Sum}S_{items}^2}{S_{total}^2} \right]$$

เมื่อ α_k แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S_{items}^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_{total}^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

2. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หากค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , 2536 : 59)

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

2.2 ค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนน คัดแปลงสูตรจากการหาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , 2536 : 59)

$$\bar{D} = \frac{\sum D}{N}$$

เมื่อ $\bar{D}$ แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
 $\sum D$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

2.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , 2536 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนน (ตัดแปลงสูตรจากการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , 2536 : 64)

$$S_D = \sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S_D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนน
$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนทั้งหมด
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบที (t-test) ชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่สัมพันธ์กัน (Independent Sample) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์หลังสอนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้พบว่าผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนก่อนเรียนไม่เท่ากันและได้ทดสอบความแปรปรวนแล้ว พบว่าความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน จึงใช้สูตร (ตัดแปลงจาก Kohout , 1974 : 343 อ้างถึงใน ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541 : 165)

$$t = \frac{\bar{D}_1 - \bar{D}_2}{\sqrt{\left\{ \frac{(n_1 - 1)s_{D_1}^2 + (n_2 - 1)s_{D_2}^2}{n_1 + n_2 - 2} \right\} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติจากการแจกแจงแบบที (t- Distribution)
	$\bar{D}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนในกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบวิภูจักรการเรียนรู้ 4 MAT
	$\bar{D}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนในกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบวิภูจักรการเรียนรู้ 4 MAT
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบวิภูจักรการเรียนรู้ 4 MAT
	$S_{D_1}^2$	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบวิภูจักรการเรียนรู้ 4 MAT
	$S_{D_2}^2$	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบวิภูจักรการเรียนรู้ 4 MAT